

ANEXA 5

RAPORT

redactat cu ocazia susținerii publice a tezei de abilitare cu titlul

CORRECTNESS AND NORMATIVITY IN TRANSLATION: THEORETICAL AND PRACTICAL IMPLICATIONS, în domeniul **FILOLOGIE**, propusă de
CONF. UNIV. DR. COZMA MIHAELA MONICA VASILICA, de la Universitatea de Vest din Timișoara

Susținerea publică a tezei a avut loc la IOSUD - Universitatea de Vest din Timișoara, în data de 23.07.2024, orele 9³⁰, în sala 223.

Membrii comisiei de abilitare, numiți prin Decizia CSUD nr. **85 din 12.07.2024**:

- Membri:
1. **Prof. univ. dr. OLTEAN ȘTEFAN**
UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” DIN CLUJ-NAPOCA
  2. **Prof. univ. dr. habil. VÎLCEANU TITELA CONSTANTINA**
UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA
  3. **Prof. univ. dr. habil. PUNGĂ LOREDANA**
UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA

au decis ca ședința publică să fie condusă de **Prof. univ. dr. habil. PUNGĂ LOREDANA**.

1. ANALIZA TEZEI DE ABILITARE (puncte tari / puncte slabe)

Puncte de vedere ale fiecărui membru al comisiei:

Prof. univ. dr. Oltean Ștefan

Contribuția relevantă în domeniul traducerii, de-a lungul a mai multor direcții principale: elaborarea standardelor de corectitudine și normativitate specifice traducerii din limba engleză în română a textelor comunitare, sublinierea dimensiunii culturale și identitare, situarea în centrul preocupărilor a competențelor traducătorului și axarea pe echivalență ca un concept funcțional-relațional complex în traducere;

Tratamentul complex și profund de care beneficiază tema tezei de abilitare.

Dezvoltarea instrumentelor și a resurselor didactice ale disciplinelor predate, derularea de proiecte, organizarea de cursuri de formare în domeniu.

Prof. univ. dr. habil. Vîlceanu Constantina Titela

Teza are o focalizare clară pe o zonă a traductologiei bine delimitată: corectitudine și normativitate în traducere – considerații teoretice și practice, ceea ce crează o interfață dinamică și productivă între zonele de investigație teoretică și cercetarea aplicată. Apreciem abordarea reflectivă și acțională în tratarea unui subiect care a suscitat interesul constant al traductologilor și flexibilizarea paradigmatelor interdisciplinare care circumscriu problematica normării traducerii și relevanței sale sociale, integrând aspecte care țin de acuratețe referențială și lingvistică, de adaptare culturală și de deontologie profesională. Doamna Mihaela Cozma relativizează conceptul de normativitate, care nu trebuie înțeles doar la nivel prescriptiv, ci și ca tip de comportament general acceptat, validat, ratificat. De asemenea, preocupările pentru traducerea

administrativă și juridică evidențiază capacitatea candidatei de definire și consolidare a unor direcții clare de cercetare.

Teza este perfect articulată și, piramidal, indică nu doar realizările științifice ci și modul și scara de diseminare a acestora, impactul rezultatelor cercetării în comunitatea academică și în activitatea didactică și în parteneriatele strategice la nivel instituțional și cu mediul socio-cultural într-un proces de transfer de cunoaștere și creare de standarde de referință în domeniu.

Prof. univ. dr. habil. Pungă Loredana

Evidențierea unui parcurs de cercetare (începând cu cercetarea doctorală, de nișă în România, la momentul realizării ei) care demonstrează evoluția și îmbogățirea constantă a preocupărilor în domeniul traducerii, în special al aspectelor legate de standardele de corectitudine și normativitate, în contextul evoluției acestora de la abordări strict lingvistice, la abordări textuale, socio-culturale și funcționale.

Claritatea expunerii principalelor realizări științifice și evidențierea interconexiunii acestora.

Sublinierea relevanței rezultatelor cercetării pentru practica traducerii și pentru formarea competențelor traducătorilor (importanța acestor rezultate este susținută, printre altele, și de vizibilitatea lor în comunitatea academică).

Complexitatea (care nu exclude fezabilitatea) intențiilor de cercetare și didactice pe termen scurt, mediu și lung.

2. ANALIZA ACTIVITĂȚII DE CERCETARE A CANDIDATULUI, în baza CV-ului, a listei de lucrări publicate și a lucrărilor semnificative atașate dosarului de abilitare

Puncte de vedere ale fiecărui membru al comisiei:

Prof. univ. dr. Oltean Ștefan

Palmares științific impresionant, publicații în reviste științifice prestigioase, cu impact asupra conceptualizării disciplinei și a demersului didactic, citări pe plan național și internațional (Indice Hirsch 8);

Prezența publicațiilor în cele mai importante baze de date internaționale, inclusiv în cataloagele unor biblioteci din țară și din străinătate

Prof. univ. dr. habil. Vlceanu Constantina Titela

Candidata se bucură de recunoaștere și vizibilitate științifică într-o metrică bazată atât pe date cantitative cât și calitative. Mai concret, rezultatele cercetării au fost publicate și diseminate prin: articole științifice în reviste cu peer review, indexate în baze de date internaționale, unele în edituri de prestigiu din străinătate; articole în volume tematice ale conferințelor internaționale; cărți și capitole de cărți. Cercetarea științifică a doamnei Mihaela Cozma comportă și alte dimensiuni, date de: participarea cu prezentări la conferințe internaționale de prestigiu, atât în țară, cât și în străinătate, la multe dintre acestea având și calitatea de moderator de sesiune; implicarea în comitete editoriale și ca reviewer pentru reviste din țară și din străinătate; de numărul de citări și prezența în baze de date internaționale; de capacitatea de a coordona tineri cercetători, inclusiv la nivel doctoral ca membru al comisiilor de îndrumare; de afilierea la rețele internaționale/asociații profesionale de prestigiu.

Prof. univ. dr. habil. Pungă Loredana

Varietate de forme de concretizare a cercetării – publicații – cărți, capitole în volume colective, articole științifice, recenzii, prezentări la conferințe și workshop-uri, activitate editorială pe plan național și internațional;

Vizibilitatea rezultatelor cercetării și recunoașterea expertizei în comunitatea academică din domeniul Studiilor de traducere, inclusiv pe plan internațional (dovedit prin numărul mare de citări 220 conform Google Scholar, cooptarea în proiecte de cercetare, participarea în comisii de îndrumare a doctoranzilor și de evaluare a tezelor de doctorat, în comisii pentru ocuparea pozițiilor în învățământul universitar etc).

3. ANALIZA SUSȚINERII PUBLICE A TEZEI DE ABILITARE și a răspunsurilor formulate

Lista de întrebări și sinteza răspunsurilor candidatului:

Î: Este corectitudinea, așa cum este ea percepută dincolo de granițe strict lingvistice, un concept important în formarea traducătorilor? Faceți referire la el în activitățile dumneavoastră didactice, de formare a traducătorilor?

R: Orice demers de formare a traducătorilor vizează corectitudinea produsului final al procesului de traducere. Este important, însă, ca traducătorii în formare să înțeleagă conceptul de corectitudine ca nefiind unul de natură strict lingvistică, ci unul care implică și alte dimensiuni, fiind strâns legat de conceptul de adecvare funcțională și culturală a traducerii.

Î: Vă propuneți deschiderea a două direcții majore de cercetare pe termen lung și anume: 1. studiul competenței de traducere prin crearea interfeței dintre traductologie, managementul cunoașterii și studii de competență; 2. Traducerea literaturii pentru copii ca traducere ideologică, dincolo de abordarea hermeneutică, de confluență cu studiile literare. Ambele direcții vor fi raportate și la conceptul cheie de normativitate în traducere. În condițiile în care traductologia devine recunoscută ca știință de transfer, donatoare altor științe socio-umane de la care a împrumutat de-a lungul evoluției sale, într-un act de rambursare a datoriei istorice și de consolidare a statutului său, cum vedeți această capacitate de transfer a traductologiei și la ce nivel (conceptual, metodologic)?

R: Consider că lucrurile sunt diferite în cele două situații. În privința competențelor, ar putea oferi modelele integratoare spre alte domenii socio-umane (ex. modelul de competențe al EMT). În cazul traducerii pentru copii, oferă un teren de studiu, având mai mult de împrumutat din punct de vedere metodologic.

Î: Aveți o activitate științifică foarte bogată în domeniu, cu impact important în comunitatea academică națională și internațională. Cum vedeți în viitoarele activități integrarea tehnologiilor moderne în activitatea de traducere? Va afecta tehnologia activitatea traducătorilor?

R: Tehnologia este benefică, în special în cazul traducerii tehnice. Am utilizat motoare de traducere cu studenții, însă, în momentul de față, trebuie decis asupra modului în care inteligența artificială trebuie utilizată. Nu cred că aceasta va înlocui complet traducătorii, în special în domeniile mai creative care implică traducerea.

Î: Ne plângem de limbajul de lemn, frecvent mai ales în anumite perioade (v. mai ales perioada comunistă). Ați sesizat tendința spre limbajul de lemn și în documentele administrative actuale?

R: Da, am sesizat. Cred că sunt efectul normelor aplicate pentru redactarea acestui tip de documente, norme care sunt destul de inflexibile, de la nivel lexical la nivel discursiv (v. baza terminologică IATE, legea etc).

Î: Comentariu: Referitor la normativitate și AI, consider că implementarea AI nu mai poate fi ocolită. Calitatea traducerii va depinde de inputul uman dat AI. În acest context, normele sunt foarte utile la crearea

script-ului de traducere. Validarea unor texte juridice traduse cu AI poate constitui o temă de cercetări doctorale.

Concluzii și recomandări: .

Având în vedere activitatea științifică valoroasă, materializată în contribuția originală la elaborarea standardelor de corectitudine și normativitate specifice traducerii în special a textelor comunitare, precum și aspectele pozitive menționate anterior cu referire la rezultatele cercetării, vizibilitatea și impactul acestora, reflectarea lor în activitatea didactică și proiectele de dezvoltare a carierei universitare, comisia de abilitare propune acordarea atestatului de abilitare doamnei conf. univ. dr. Mihaela Monica Vasilica Cozma.

Comisia de abilitare propune, cu unanimitate de voturi, **să i se confere** atestatul de abilitare în domeniul de doctorat Filologie, doamnei **CONF. UNIV. DR. COZMA MIHAELA MONICA VASILICA**.

1. **PROF. UNIV. DR. OLTEAN ȘTEFAN**
UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” DIN CLUJ

2. **PROF. UNIV.DR.HABIL.VILCEANU CONSTANTINA TITELA**
UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA

3. **PROF. UNIV. DR. HABIL. PUNGĂ LOREDANA**
UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA

Aprobat prin HS nr. 19 din 26.09.2024